

Тренувальні збори з лінгвістики.

Особиста олімпіада

10 липня 2017 р.

Розв'язки задач

1. Лепча

Спершу наведемо відповіді.

Завдання 1:

a e i m
róngríng lúkʔál ʔáʔóm kryóng

b f j n
títrepót míkmyóng trínchen khámrimó

c g k o
tshukpót kumdyóng duntrók thikúng

d h l p
ʔámík thámpót dyánpak tshâlum

Завдання 2:

ʔállât tyóng kátaʔyen

Завдання 3:

ʔálin dyánpók

Напрям письма — зліва направо. У кожному складі окремо записується знак для початкового приголосного (або приголосних) і до нього дописуються знаки для голосного (якщо це не *a* без діакритики) та для кінцевого приголосний (якщо є).

Нижче наводимо таблиці всіх символів системи письма мови лепча, запозичені з ресурсу omniglot.com.

Початкові приголосні (тут **a** = **ʔa**):

ƒ	ʋ	ʌ	ɣ	ɔ	ʒ	ʈ	ʂ	ʑ	ɓ	ʂ	ɔ
ka	kha	ga	ña	ca	cha	ja	ña	ta	tha	da	na
ɔ	ɔ	o	ɔ	ʈ	ʑ	ʂ	ɛ	ɣ	ʌ	θ	ʈ
pa	pha	ba	ma	tša	tsha	za	ya	ra	la	va	wa
ʑ	ʑ	ʈ	ʂ	ʈ	ʂ	ʈ	ɽ	ʌ	ʑ	ʂ	ʂ
ša	sa	ha	a	fa	kla	gla	pla	fla	bla	m̄la	hla
ʈ	ʑ	ɣ	ʂ	ʈ	ʈ	ʈ	ʈ	ʈ	ʈ	ʈ	ʌ
kra	gra	ñra	mra	pra	fra	bra	hra	kya	thya	tya	gya
ʈ	ʈ	ʈ	ʈ	ʈ	ʈ	ʈ	ʈ	ʈ	ʈ	ʈ	ʈ
mya	aya	pya	dya	bya	fya	phya	lya	rya	khya	vya	hya

Сполучення приголосних **tr** може позначатися по-різному: як у **trínchen** або як у **duntrók**.

Діакритичні знаки для голосних та кінцевих приголосних складів (зауважте, що кінцеве **ng** у варіанті письма, поданому в задачі, позначається лише одним штрихом, а не двома):

ƒ̄	ƒ̄	ʂ̄	ʂ̄	ʂ̄	ʂ̄	ʂ̄	ʂ̄	ʂ̄
kâ	ká	ki	kí	ko	kó	ku	kú	ke
ƒ̄	ƒ̄	ƒ̄	ƒ̄	ƒ̄	ƒ̄	ƒ̄	ʂ̄	
kak	kam	kal	kan	kap	kar	kat	kang	

Порядок написання діакритик такий. Штрих для **ng** завжди пишеться лівіше, ніж діакритика для голосної. Верхня діакритика для приголосних опиняється над діакритикою для **á**, але під діакритикою для **í**.

2. Японська мова

Коли два слова поєднуються в одне, перший звук другого слова може стати дзвінким (при цьому **h** переходить у **b**). Цей процес *не* відбувається, якщо друге слово містить дзвінкий (не сонорний) приголосний звук або якщо складене поняття означає набір *A та B*. Ще одним винятком є словосполучення *полиця для оригамі* (origamitana).

Поєднуючи три слова, маємо звертати увагу на те, в якому смислового порядку це слід робити: $(A + B) + C$ чи $A + (B + C)$ — від цього залежить результуюче слово.

Відповіді:

Складові слова	Поняття	Переклад складових	Переклад поняття
wa + kasi	wagasi	японське + тістечко	японське тістечко
yama + kazi	yamakazi	гора + вогонь	пожежа
juzu + tsunagi	juzutsunagi	ланцюжок + цикл	ловити арканом
yama + tera	yamadera	гора + храм	гірський храм
ao + kawazu	aokawazu	зелена + жаба	зелена жаба
uwa + huta	uwabuta	верхній + кришка	верхня кришка
e + tako	edako	зображення + змії	змії на зображенні
nise + sakura + dayori	nisenzakuradayori	хиба + сакура + вість	вість про хибну сакуру
nuri + hasi + hako	nuribasibako	лак + палички + ящик	ящик для лакованих паличок
nise + tanuki + siru	nisedanukiziru	хиба + енот + суп	суп з хибного енота
nise + tanuki + siru	nisetanukiziru	хиба + енот + суп	хибний суп з енота
oya + ko + kenka	oyakogenka	родич + дитя + сварка	сварка родича і дитини

3. Французька поезія

Завдання 1. У кожному рядку типу А по 12 складів, якщо не рахувати останній склад рядка у випадку, коли він ненаголошений (тобто містить слабку голосну ə), а також не рахувати ə, коли вона є останньою літерою слова, наступне слово за яким починається з голосної.

Завдання 2. У рядках перших двох груп між першою і другою половиною з 12 складів є границя слів, тобто 6-й і 7-й склад належать до різних слів (щоб можна було зробити між ними паузу — *цезуру*). У третій групі це не так.

Завдання 3. У другій і третій групах немає двох сусідніх слів, перше з яких закінчувалося б голосною, а друге — починалося з голосної (крім винятку, описаному в першому завданні: коли перше слово закінчується слабкою голосною ə). Тому П'єр де Ронсар і замінив слова *eləve* *ц* на *də burgœl* *ц*.

4. Кечуа

Порядок слів: іменник — прямий додаток — непрямий додаток (якщо є) — присудок.

Словник іменників та дієслів:

Слово	Як іменник	Як дієслово
achhuуku	—	наближатися/підійти
chinka	—	щезати/щезнути
kincha	паркан	—
lluglla para	буря	—
mihu	їжа	їсти
muna	—	любити
рака	—	руйнувати/зруйнувати/ламати
para	дощ	—
phawa	гонитва	бігти
puma	гірський лев	—
qachu	трава	—
qullqi	гроші	—
qurpa	гість	—
suwa	крадій	красти
укуа	вівця	—
wasi	будинок	—

Порядок морфем дієслова:

- 1) корінь;
- 2) якщо час минулий, суфікс **-rqa-**;
- 3) особове закінчення.

Далі наведено таблицю особових закінчень дієслів, які визначаються особою підмета (і наявні навіть коли підмет виражено іменником):

	однина	множина
перша особа	-ni	-уku (ми з ними) -nchik (ми з тобою)
друга особа	-uki	—
третьа особа	-n	-nku

Займенники-підмети виражаються лише за допомогою дієслівних закінчень. Натомість займенники-додатки наведено нижче:

	однина	множина
друга особа	qan	qankuna
третя особа	rau	raukuna

Порядок морфем іменників та займенників:

- 1) корінь;
- 2) суфікс належності (якщо є), що збігається з особовим закінченням дієслова;
- 3) якщо множина, суфікс **-kuna-**;
- 4) якщо це прямий додаток:
 - а. суфікс **-ta-**;
 - б. якщо речення має зміст попередження, суфікс **-taq**;
 якщо це непрямий додаток:
 - с. суфікс **-wan** (разом із).

Завдання 1:

- 10 **Qanta munani.**
Я люблю тебе.
- 11 **Kinchaykitataq wasinwan pakanku.**
Вони руйнують твій паркан разом з його будинком.
- 12 **Qurpankukuna rauwan suwanku.**
Їхні гості крадуть разом із ним.

Завдання 2:

- 13 Ми з тобою підійшли до них.
Raukunata achhuykurqanchik.
- 14 Його крадій краде.
Suwan suwan.
- 15 Гість щез разом із грішми.
Qurpa qullqiwan chinkarqan.
- 16 Йому подобається наша з тобою гонитва.
Phawanchikta munan.
- 17 Гірські леви ламають твій будинок.
Pumakuna wasiykitataq pakanku.

5. Мова азійських ескімосів

Число	Основна форма	Форма для додавання	Форма для множення
1	атāсиқ	атāсимиң	
2		мāлғугның	мāлғум
3	пиңайут	пиңайуның	пиңайум
4	ситаMAT		ситамам
5	талъимат		талъимам
6	ағвинылык		
9	қулңудутңылңуқ		
10	қулмың		қулым
11	атҳанылык		
14	акимēгутңылңуқ		
15	акимēқ		акимēғым
19	йуинағутңылңуқ		
20	йуинақ		

Назви чисел утворюються таким чином:

- від 1 до 6 — за таблицею (основна форма);
- 7 і 8 — як два слова: число $n - 5$ у формі для додавання і число 6 в основній формі;
- від 9 до 11 — за таблицею (основна форма);
- 12 і 13 — як два слова: число $n - 10$ у формі для додавання і число 11 в основній формі;
- 14 і 15 — за таблицею (основна форма);
- від 16 до 18 — як два слова: число 15 в основній формі та число $n - 15$ у формі для додавання;
- 19 і 20 — за таблицею (основна форма);
- від 21 до 39 — як число 20 (основна форма) плюс запис числа $n - 20$.
- числа 40, 60, 80 і т. д. — як два слова: число цілих двадцятків у n (форма для множення) та слово **ипē**;
- решта чисел — спершу йде запис найбільшого числа, що ділиться на 20 і не перевищує дане, а далі — запис решти (натурального числа, меншого за 20).

Завдання:

$$\text{акимēгутңылңуқ} + \text{пиңайуның ағвинылык} = \text{йуинақ мāлғугның} \quad 14 + 8 = 22$$

$$\text{акимēқ} + \text{талъимат} = \text{йуинақ} \quad 15 + 5 = 20$$

$$\text{мāлғум ипē акимēқ атāсимиң} + \text{ситаMAT} = \text{пиңайум ипē} \quad 56 + 4 = 60$$

$$\text{мāлғугның ағвинылык} + \text{ағвинылык} = \text{пиңайуның атҳанылык} \quad 7 + 6 = 13$$

$$\text{пиңайум ипē қулмың} + \text{йуинақ қулмың} = \text{талъимам ипē} \quad 70 + 30 = 100$$